академічна
ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Києво-Могилянська академія» Квітень 2004

Анонс подій

7 квітня, середа. 12-а сесія Академічної конференції НаУКМА.
На порядку денному:
звіт про діяльність університету за 2003 рік;
стратегія розвитку НаУКМА на 2004-2015 рр.;
затвердження Положень про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад віце-президентів та деканів НаУКМА; різне.
Актова зала, Культурно-мистецький центр НаУКМА, вул. Іллінська, 9. Початок о 15:00.

Тест - олімпіада - 2004

19 березня 2004 року в НаУКМА пройшов «День відкритих дверей», у межах якого було проведено «Тест-олімпіаду - 2004» для абітурієнтів, які виявили бажання вступити на спеціальності «Фізика» та «Хімія». В олімпіаді взяли участь 36 абітурієнтів, із них на спеціальності «Фізика» – 17 осіб, «Хімія» – 19. Учасникам було запропоновано тест із трьох предметів: українська мова, англійська мова, або фізика, або хімія. Перемогли в олімпіаді за сумою балів такі абітурієнти: Апостол Андрій Вікторович – смт. Іванків, Київської області; Гнатчук Наталія Михайлівна – м. Львів (на спеціальність «Хімія») та Чебурей Павло Андрійович – м. Вінниця; Рожнятовський Віталій Валерійович – м. Болехів, Івано-франківської області (на спеціальність «Фізика»).

Вони будуть зараховані студентами резерву за умови, що будуть проходити загальне вступне тестування 11 липня на відповідні спеціальності. Було дуже приємно спостерігати бурхливу реакцію переможців після оголошення результатів тестування. Кількість учасників олімпіади повністю корелюється з конкурсом на ці спеціальності в минулому році, тому вважаю, що акція пройшла успішно та ще раз засвідчила об'єктивність та прозорість вступу до Академії.

В'ячеслав Невінчаний, секретар приймальної комісії НаУКМА

Знайомтесь

«Головне–не виграти й не програти»

Олександр Шуть, студент 2-го курсу факультету соціальних наук і соціальних технологій повернувся з чемпіонату Європи з карате з бронзовою медаллю та дипломом призера. У цьому виді спорту за роки незалежності держави він перший українець, який так високо піднявся на п'єдестал Перемоги. Щойно він повернувся з чемпіонату України з Одеси, на якому виборов абсолютну першість. Сьогодні він активно готується до чемпіонату світу.

Продовження рубрики «Особистість» читайте на стор.2.

У нашому випуску

Намалюй свою писанку стор. 12

«Я безконечно захоплена людьми, яких обдаровано талантом...» стор.5

«Могила без хреста»– стор. 4

Знайомтесь

«Головне – не виграти й не програти»

На чемпіонському кімоно Олександра Шутя є слово «Україна», до якого він, як справжній патріот Могилянки, хоче долучити напис «НаУКМА». Адже він пишається тим, що навчається в одному з найпрестижніших ВНЗ України. Що ж, побажаємо Олександру успішних поєдинків і лише перемог на змаганнях Європи та світу. Ми попросили Сашка розповісти нашим читачам про його сходження у великий спорт, поєднане з навчанням.

– Почав займатися карате ще з дитинства, років у 6–7, у моєму рідному Новоград - Волинську Житомирської області. Спочатку наш клуб був невеличкий, близько 40–50 чоловік, потім став збільшуватися, сьогодні він налічує близько 150 спортсменів. Я буваю там, спілкуюсь із друзями, тренуюсь із ними. Мені завжди приємно зустрічатися там із моїм першим тренером Петром Петрович Корнійчуком, фахівцем високого класу. Він має перший дан і чорний пояс.

Путівку у спорт він дає іншим моїм одноклубникам, які увійшли до Збірної України. З Вадимом Рибачком, моїм добрим другом, із легкої руки тренера ми також тренуємося у Збірній Україні. А починалося все з районних, обласних змагань, потім почали виступати на чемпіонатах України.

У місті Вроцлаві, в Польщі, два роки тому був наш перший чемпіонат. Виступили ми там достойно. Медалей, щоправда, не взяли, але ми відчули смак перемоги, переживши велике, і не лише фізичне, напруження. Потім ми виступали в Німеччині.

У жовтні минулого року я виступав на чемпіонаті світу в Марселі, у Франції, на якому зайняв 13-те місце з 40-а. А на чемпіонаті Європи в м. Ріеці, в Хорватії, де було представлено до 30-ти країн, я виборов призове місце.

Спортивний вид карете, яким я займаюсь, – це не традиційне карете в чистому вигляді. Тут зовсім інші правила, спортивна спрямованість. Цей вид спорту скоро мають ввести до Олімпійських видів спорту. У 2005 році в Дайсбурзі, в Німеччині, він буде на Олімпійських іграх, у яких братимуть участь і спортсмени з України. Я думаю, що поїду на них, і все роблю для того. Головне пройти відбір, як перед кожними змаганнями. Організаційні питання вирішуватиме президент УЛК (Української ліги карате) Олександр Віталійович Нігатуров. Головний тренер нашої збірної – Ігор Орестович Богдан, який готує нас до відповідальних змагань.

Зараз я тренуюсь у клубі «Чемпіон» у Києві. Там головний тренер – Максим Петрович Незмержицький, який доклав багато зусиль, щоб я саме так виступив у Хорватії на чемпіонаті Європи.

Чи важко поєднувати спорт із навчанням? Звичайно. Система навчання Могилянки така, що не любить пропущених занять і прогалин у знаннях. Потрібно було їхати на збори, я майже сім днів тренувався, тепер треба наздоганяти навчання. Рейтинг, бали потрібні, але й навчатися дуже цікаво. Намагаюсь поєднувати одне з іншим і встигати. Моє навчання на спеціальності «Соціальна робота», вивчення психології, допомагають мені у спорті. А карате допомагає в навчанні, тому що це – дуже сильна самоорганізація.

Я вже вісім років тренуюсь. У мене – чорний пояс. За ним іде другий дан, потім третій. Мій тренер каже: «Головне – не виграти й не програти, а вийти з таким настроєм, щоб не було соромно». Мені імпонує ця філософія.

З бойових видів спорту близький бокс. Крім братів Кличків, подобається Ленокс Льюіс, він дуже технічний і проводив свої поєдинки дуже грамотно. Взагалі мені подобаються сильні особистості.

Підготувала публікацію
Таїсія Шаповаленко.

На світлині: Олександр Шуть, бронзовий чемпіон Європи з карате, на п'єдесталі пошани.

Магістеріум «Менеджмент в охороні здоров'я»

1 вересня 2004 року вперше в Україні відкривається магістерська програма «Менеджмент в охороні здоров'я»– спільна програма НаУКМА та університету м. Маастріхт (Нідерланди). Проблемно-орієнтоване навчання здійснюватиметься в модульному форматі; час проведення модулів обиратиметься з урахуванням побажань слухачів. Програма передбачає аналіз політики та економічний аналіз систем охорони здоров'я, менеджмент організацій, фінансовий менеджмент, управління змінами, якістю. Випускники зможуть обіймати посади в міжнародних, державних, приватних, громадських організаціях охорони здоров'я, органах державного управління та місцевого самоврядування, продовжити навчання на докторській програмі в університеті м. Маастріхт.

Конкурсний відбір на програму здійснюється за кількістю балів, отриманих за: за наукову студію (рукопис або публікацію); письмовий іспит з української мови; тест з англійської мови; співбесіду зі спеціальності.

Наукова студія (рукопис або публікація) на тему за обраною спеціальністю подається українською або англійською мовою обсягом 0,5–1,5 друкованого аркуша (20 – 60 тис. знаків). При оцінюванні враховується актуальність проблематики, логіка та стиль викладу, вміння використовувати наукові джерела. Оцінка за рукописну або опубліковану наукову працю остаточно визначається і повідомляється лише після співбесіди на кафедрі.

Вступний іспит з української мови до Магістеріуму складається з двох час-тин: письмового переказу художнього або публіцистичного тексту та редагування 10 речень. Тест з англійської мови передбачає перевірку практичного володіння англійською мовою на рівні бакалаврських програм НаУКМА. Співбесіда передбачає захист поданої наукової студії, перевірку відповідності знань, попереднього досвіду, мотивації та особистісних рис вступника до вимог магістерської програми зі спеціальності «Менеджмент в охороні здоров'я» та зокрема до виконання наукової роботи.

Прийом документів відбуватиметься з 1 червня по 2 липня 2004 року.
Адреса приймальної комісії: 04070, Київ, вул. Сковороди, 14, кімната 7, тел. 417–5155. Вступні випробування проходитимуть із 5 по 20 липня

Романа Пилипчук,
програмний менеджер ШОЗ

АБСОЛЮТИЗМ ПРОЦЕДУРИ VERSUS АБСУРД ПРОЦЕДУРИ

Усі демократичні правові держави єдині в тому, що в першу чергу до абсолютизму дотримуються об'єктивних процедур, які і приводять до логічного результату. Абсолютизм процедури – основна риса класичного конституціоналізму, і тільки за дотримання цієї умови це реальний конституціоналізм, а не імітований. Гарантом абсолютизму процедури природньо мають бути суди, і лише після того, коли суди в Україні стануть таким гарантом, як зазначає В. Речицький, можна буде говорити, що відбулась судова реформа – реальна реформа, а не імітована. Про це, зокрема, йшлось на науково-практичному семінарі «Конституційна реформа в Україні: експертний аналіз», який відбувся в Києві 24 березня 2004 року, організаторами його стали Харківська правозахисна група, Міжнародний фонд «Відродження» та Київський регіональний центр Академії правових наук.

Все, що відбувається в Україні довкола так званої конституційної реформи, свідчить про те, що ні про який абсолютизм процедури поки що не може бути й мови, а суди, і в першу чергу Конституційний Суд, ще не є гарантом абсолютизму процедури. Ось тільки кілька прикладів. Одразу три законопроекти про внесення змін до Конституції Конституційний Суд визнав такими, що в цілому відповідають статтям 157 і 158 Конституції України. І це при тому, що з самого початку було порушено процедуру подання до Верховної Ради України деяких законопроектів про внесення змін до Конституції. Ухвалення законопроекту № 4105 Верховна Рада оформила у вигляді Постанови, за яку було проголосовано руками без опублікування списків депутатів, які голосували за неї, під час пленарного засідання, стенограма якого не велася. Ці списки до сьогодні не оприлюднено, і, за словами голови Верховної Ради Володимира Литвина, знаходяться в архіві більшості. Зміни до зазначеної Постанови було ухвалено на так званій позачерговій сесії 3 лютого 2004 року, що також є порушенням процедури. По-перше, рішення, що стосується внесення змін до Конституції, не може бути ухвалене на позачерговій сесії, а, по-друге, скликання позачергової сесії в день відкриття чергової сесії суперечить Конституції. Це, а також той факт, що законопроект про внесення змін до Конституції не надали для попереднього ознайомлення народним депутатам хоча б за 14 днів до першого читання, ставить під сумнів легітимність таких перетворень. До цього можна додати схвалення Постанови «Про попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України» 24 грудня 2003 року взагалі без обговорення, внесення змін до вже зазначеної Постанови (що має означати повернення до початку процедури внесення змін до Кон-ституції, а, отже, вимагати нового звернення до Конституційного Суду). Все це є очевидними свідченнями численних порушень процедури, що робить неконституційною таку «конституційну реформу».

Для більшості у Верховній Раді України нормою, однак, є інша процедура, доведена до абсурду – будь-якою ціною, шляхом порушення чинної процедури й прав народних депутатів, добитись запланованого результату. Голосування за законопроект «Про вибори народних депутатів України» як частину конституційної реформи обсягом у 250 сторінок із понад 900 поправками протягом півдоби 25 березня 2004 року – яскравий приклад порушення не тільки процедури, а й прав народних депутатів, з погляду на безпечні і здорові умови праці. Після такої фактично примусової праці закономірними були б судові позови народних депутатів щодо порушення статті 43 Конституції України. Очевидно, що до логічного результату такі «обговорення» законопроектів привести не можуть, у кращому випадку, до психічного виснаження законотворців, а в гіршому – до інфарктів. Не хотілося б, щоб абсолютизм процедури вводився в Україні такою ціною.

Мирослава Антонович,
докторантка кафедри політології,
доцент кафедри загальноправових наук, НаУКМА

N405-Пр
09.03.2004р.

RONALD C. KAUFMAN
SENIOR MANAGING PARTNER

2-22-04

MR PRESIDENT –

VERY MUCH ENJOYED THE 38 HOURS I SPENT IN KYIV. ENJOYED THE PEOPLE I MET, THE EXERCISES I HAD, THE THINGS I SAW, THE PLACES I WENT, BUT THE BEST PART WAS TALKING TO YOUR STUDENTS! YOU SHOULD BE PROUD OF THEM AND PROUD OF THE ROLE YOU PLAYED IN SUCH A SUCCESSFUL CONFERENCE!

HOPE THAT OUR PATHS CROSS AGAIN –

ALL THE BEST –

Ron Kaufman

Цей лист надійшов до президента НаУКМА В'ячеслава Степановича Брюховецького від Рональда Кауфмана 22 лютого 2004 року, на другий день після завершення роботи Міжнародної конференції «Україна в Європі та світі». У ньому Р. Кауфман висловлює свої враження від конференції. Він дуже щасливий із того, що провів 38 годин у Києві, де зустрів цікавих, прекрасних людей. Він цінує досвід, який здобув при цьому і вражений місцями, які відвідав.

Він захоплено висловлюється про студентів Національного університету «Києво-Могилянська академія». Рональд Кауфман зауважив, що пан Брюховецький може пишатися ними, і тим, яку роль відігравали вони на конференції, гарантуючи її успіх! Він також висловив надію на те, що дороги В'ячеслава Брюховецького і його ще перетнуться.

«Могила без хреста»

Ці рідкісні трагічні знімки з фотогалереї, що документують страшні роки голодомору в Україні, увійшли до мультимедійного компакт-диску «Могила без хреста» — проекту Української служби БІ-БІ-СІ. Ці документи історії зберігає фонд Центрального державного кінофотофоно архіву України імені Г.С. Пшеничного.

24 березня в Києво-Могилянській Академії Українська Служба Бі-Бі-Сі презентувала мультимедійний компакт-диск, який містить радіопрограми про причини, обставини та наслідки Голодомору 1933-33 років, рідкісні фотографії та свідчення очевидців. Значна частина інформації представлена численними аудіолінками до радіопрограм. Компакт-диск має промовисту назву «Могила без хреста».

«Замість хліба кулацького — хліб соціялістичний».

«Голод, відчай, смерть в українській агонії».

За словами координатора проекту Марини Денисенко, Українська Служба Бі-Бі-Сі сподівається, що цей журналістський доробок стане в пригоді всім, хто намагається знайти відповіді на питання, пов'язані з Голодомором. Саме тому більшу частину накладу буде спрямовано до середніх шкіл у всіх областях України, до обласних бібліотек, вищих навчальних закладів. Частина накладу потрапить також до установ української діаспори за кордоном, якій треба віддати належне у справі визнання Голодомору міжнародною громадськістю.

Присутній на зустрічі радник голови Верховної Ради з міжнародних питань Юрій Щербак наголосив на важливості того, щоб Україна і надалі домагалася визнання Голодомору геноцидом, хоча «пробити цю ідею, пролобіювати такий документ на світовому рівні буде непросто». Проект Бі-Бі-Бі, на думку Юрія Щербака, «зроблено коректно і політично незаангажовано, в кращих традиціях Бі-Бі-Сі».

На переконання народного депутата Верховної Ради України, голови Асоціації дослідників голодоморів Левка Лук'яненка, комуністична система зробила все, щоб про найстрашнішу трагедію людства ми дізнавалися тільки сьогодні. І не треба забувати, що, крім тих, хто постраждав, були й виконавці цих страшних вироків. І вони, їхні діти та внуки живуть серед нас.

Професор Інституту політичних та етнонаціональних досліджень НАН України Юрій Шаповал зазначив також: «Якщо цей проект буде масово реалізований, він відіграє неабияку роль у відродженні історичної пам'яті». Як і Юрій Щербак, він висловив переконання в потребі випуску проекту англійською мовою, щоб заповнити інформаційний вакуум, який існує в питанні українського Голодомору на Заході.

Заступник голови місії посольства Великої Британії в Україні Мартін Харріс, відповідаючи на питання журналістів, повідомив, що поки що немає резолюції британського парламенту з приводу Голодомору, але «є дискусія між його членами».

Місце презентації диску вибране невипадково. Тему Голодомору 32-33 років постійно розробляють науковці Києво-Могилянської академії: історики, філологи, соціологи. Минулого року у видавничому домі «КМ Академія» побачила світ книга професора кафедри історії НаУКМА Юрія Мицика «Український голокост 1932–33», в якій зібрано свідчення тих, хто вижив. Свій внесок зробила і хорова капела НаУКМА «Почайна» у вигляді ораторії «Тридцять третій» (музика О.Яковчука, вірші В. Юхимовича), яка нещодавно вийшла на однойменному компакт-диску. Симфонія-реквієм «Тридцять третій» присвячена трагічній даті – 70-річчю голодомору в Україні. Твір написано для змішаного хору, солістів та симфонічного оркестру, він складається з 6 частин, кожна з яких має свій незвичайний характер. «Почайна» вперше виконала симфонію-реквієм «Тридцять третій рік» у Національному будинку органної музики в грудні 2003 року у зв'язку з 70-річчям голодомору 1932 – 33 років.

Дмитро Заєць
Прес-центр НаУКМА

e-mail: pressa@ukma.kiev.ua

«Я безконечно захоплена людьми, яких обдаровано талантом...»

«Я безконечно захоплена людьми, яких обдаровано талантом...» У правдивості цієї фрази переконуєшся тільки-но переступиш поріг привітної зали Галереї мистецтв Національного університету «Києво-Могилянська академія». Тут ти потрапляєш у світ світлий, повний оптимізму, той світ, у якому все гаразд, і який додає наснаги до життя, вчить любити його, плекати і показує, наскільки він прекрасний!

Такі відчуття виносиш із виставки «40 градусів у затінку» відомої української художниці, культуролога, мистецтвознавця, доктора філософії, академіка Академії Гуманітарних Наук Санкт-Петербурга, професора Національного університету «Києво-Могилянська академія» Ольги Петрової, відкриття якої відбулося 25 березня в Культурно-мистецькому центрі. Разом із цим відбулася і презентація її нової книги «Мистецтвознавчі рефлексії», виданої у видавничому домі «КМ Академія», де авторка публікує збірку своїх статей про історію українського мистецтва.

Думки з приводу своїх творів і сучасного стану українського мистецтва пані Петрова висловила в інтерв'ю, яке вона люб'язно погодилася дати.

– Ви назвали свою виставку «40 градусів у затінку». Чому саме так?

– На мене вплинула поїздка до Іспанії, де, як ви знаєте, нехолодно. Ця весь час сонячна погода настільки схвилювала мене, що я вирішила повністю розчинити її в кольорі у своєму живописі. «40 градусів у затінку» – це духовна температура моїх робіт.

– Що ви відчуваєте, коли пишете свої картини, зокрема й ці, представлені на виставці?

– Перш за все, радість. Коли я малюю, в мене відпочиває душа. Решта роботи, яку я роблю – це обов'язок. Мені зараз дуже важко потрапити до майстерні, адже я займаюсь багатьма видами діяльності, зокрема викладання займає багато часу. Обов'язки, які я поклала на себе, потребують серйозного ставлення. Живопис – інтимніша справа. Я вільна там. Крім того, я оптиміст і людина віруюча. Мені близька візантійська філософія, яка вважала, що колір у своєму випромінюванні втілює Бога. Невипадково ж у церквах стільки всього золотого.

– Ви довгий час писали статті про художників нестандартного мислення, таких як Алла Горська, Валентин Задорожній, Ігор Григор'єв. Як ви долали страх перед тим, що може за це зробити державна машина? І чи був він, той страх?

– Страху не було. Я була молода, легковажна. Крім того, я спілкувалась із сильними людьми. Серед них – Борис Антоненко-Давидович, Євген Гуцало, Ірина Жиленко та інші. Їхня мужність та моя легковажність – ось те, що давало наснагу писати.

– Продовжуючи цю тему, хочу запитати: творчість якого з митців, роботи яких ви досліджували, вас надихає найбільше?

– Ліна Костенко. Це просто гігант. Вона ніколи не схибила, завжди йшла за покликом таланту. А взагалі, люблю всіх: Євгена Гуцала, ранні твори Івана Драча. Книги багатьох із них я ілюструвала.

– Який, на вашу думку, стан сучасного українського мистецтва? Які воно має перед собою перспективи? Що може для цього зробити і робить наш університет?

– Могилянка робить дуже багато для розвитку сучасного мистецтва в Україні. У нас мистецьке життя постійно вирує. В університеті весь час проходять виставки, концерти, спектаклі, кінопокази. У наш час у цій сфері є тільки одна проблема – фінансова. Але українські митці героїчно долають її. Мистецтву потрібне меценатство, оскільки, на мою думку, митець мусить тільки працювати, а не шукати джерела фінансування. Тільки тоді мистецтво буде віддячувати, давати наснагу.

Виставку і презентацію книги цієї чудової людини відвідало дуже багато зацікавлених людей. Представляючи книгу Ольги Миколаївни, перший віце-президент НаУКМА професор Михайло Брик, зокрема сказав, що її книга – це жива історія розвитку мистецтвознавчої думки нашого часу. Багато теплих слів на адресу Ольги Миколаївни сказали Володимир Мостовий, редактор тижневика «Дзеркало тижня» (*на світлині вгорі*), Іван Дзюба, академік, Голова Комітету Національної премії імені Тараса Шевченка, Почесний доктор НаУКМА (*світлина внизу*).

Твори Ольги Петрової передають невгамовну силу, прагнення до кращого життя. Глядачі просто не можуть їх не прийняти. Так, безперечно, вона безконечно захоплена людьми, яких обдаровано талантом, але й сама вона втілює свій талант у життя, постійно приємно дивуючи всіх небайдужих до мистецтва.

Євген Звєрєв,
студент І курсу факультету правничих наук

Урок української

Національно-мовна самоідентифікація населення

Дані Всеукраїнського перепису населення 2001 року зафіксували істотні зміни в етнічному складі населення України. Сьогодні частка представників титульної нації становить 77,8%. Чисельність росіян поменшала більше, ніж на чверть, і сягає 17,3%. Питома вага представників інших етносів невелика – 4,9%.

Змінилася і мовна самоідентифікація. За даними соціологічного моніторингу Інституту соціології НАН України, в січні 2003 року 59,0% респондентів назвали рідною українську мову, 38,1% — російську, і тільки 1,5% учасників опитування визначили як рідну водночас і російську, й українську мови. З'ясувалося, що далеко не завжди збігаються рідна мова і мова спілкування в сім'ї, абсолютно виразно визначився феномен двомовності (білінгвізму), що набув в Україні значного поширення. Тільки українську і тільки російську мови використовує в сімейному спілкуванні практично рівна кількість респондентів: 38,0% і 36,0% відповідно. А ось у кожній четвертій сім'ї (25,2%) обидві мови мають рівні права, їх застосовують почергово, залежно від обставин. Це в цілому в Україні. Однак у регіонах національно-мовна самоідентифікація мешканців країни характеризується істотними відмінностями.

У західному і центральному регіонах переважна більшість учасників опитування ідентифікує себе як представників титульного етносу – відповідно 93,2% і 90,3%. У східному і особливо південному регіонах респонденти називають себе українцями набагато рідше (63,7% і 55,6%). У той самий час на Сході і Півдні країни понад третину опитаних осіб заявили про свою належність до групи етнічних росіян, тоді як на Заході країни і в її центральних областях таких виявилося набагато менше: відповідно 3,7% і 8,4%.

Респонденти інших національностей живуть переважно на Півдні країни. Це передусім раніше депортовані народи: кримські татари, греки, болгари, німці, вірмени, турки-месхетинці. До цієї групи належать 6,6% респондентів із південного регіону, тоді як на Заході країни, в багатонаціональних Закарпатті й Буковині, частка представників інших етнічних груп становить усього 3,1%. У центральному регіоні їх питома вага ледве перевищує 1% (1,3%).

Рідна мова і ще більшою мірою мова сімейного спілкування досить часто не збігаються з національною самоідентифікацією респондентів, як правило, у двох регіонах країни – південному і східному. Такі значні розходження не типові для мешканців центрального регіону і набагато рідше зустрічаються на Заході України. У західному регіоні функціонує переважно українська мова, а білінгвізм порівняно з іншими регіонами мало поширений: тільки 11,3% респондентів використовують у сімейному спілкуванні і російську, й українську мови. Досить рідко вдаються до обох мов і жителі Півдня України (25.2%): тут у більшості сімей спілкуються вдома російською.

Найбільше білінгвізм поширений у центральному і східному регіонах країни, однак у першому випадку він поєднується переважно з україномовною сферою домашнього спілкування, у другому – з використанням удома російської.

Особливо властивий він для Києва, де в сімейному спілкуванні кожен третій житель використовує по черзі обидві мови. Спілкуються вдома і російською, й українською троє з десяти мешканців невеликих міст, у великих же містах – кожен четвертий житель. Навіть у сільській місцевості залежно від обставин у сімейному спілкуванні використовуються обидві мови.

Чим вищий рівень освіти респондентів, тим рідше вони ідентифікують себе як українці, називають українську мову рідною і використовують її як мову повсякденного спілкування.

Усі дванадцять років незалежності України проблема державної мови залишається предметом гострих дискусій. І хоч ніхто не заперечує високий статус української мови, проте суперечки не затихають і точаться, головним чином, навколо рішення про роль, місце і функції російської мови в країні. Пропозиція про надання їй статусу офіційної мови обговорюється на всіх рівнях, хоч сам статус не має ні чіткого визначення, ні правового забезпечення. Зазначимо принагідно, що за роки проведення моніторингових соціологічних опитувань когорта апологетів надання російській мові статусу офіційної повільно зменшувалась (з 52,0% в 1995 р. до 47,3% в 2003 р.). Водночас зростав прошарок людей, які так і не вирішили, чи потрібний російській мові цей статус (з 15,3% в 1995 р. до 20,4% в 2003 р.). Ряди опонентів цієї акції то збільшувалися, то зменшувалися, охоплюючи в середньому третину населення в цей період часу. Хто ж ці люди?

У «групу підтримки» офіційного статусу російської мови входять передусім жителі великих міст у віці понад 30 років, що мають освіту не нижче середньої спеціальної. Це, головним чином, етнічні росіяни, що мешкають у південному і східному регіонах країни. З ними солідаризуються і представники інших етнічних груп. Потребу надання російській мові статусу офіційної в Україні підтримують, як правило, співвітчизники, які називають російську мову рідною і використовують її в сімейному спілкуванні як безальтернативну. Проте і представники інших етнічних груп, і особи, які використовують і російську, й українську мови – залежно від обставин, схильні надати російській мові вищий, хоч і не цілком з'ясований статус офіційної.

Наданню російській мові статусу офіційної кажуть «ні» передусім люди у віці 30–54 років, які мешкають, як правило, в сільській місцевості чи малих містах західного регіону або в столиці. Це переважно українці, які називають рідною мовою українську і використовують її, й тільки її, в сімейному спілкуванні. Кожен п'ятий із-поміж них є двомовним, тимчасом як серед прихильників надання російській мові статусу офіційної переважна більшість (70,8%) вважає рідною водночас українську й російську.

Контингент таких, що не приєдналися ні до прихильників, ні до опонентів надання російській мові статусу офіційної, в Україні складається в основному з самої молоді, з тих, кому до 30 років, а також літніх осіб, яким уже минуло п'ятдесят, що мають початкову або неповну середню освіту. Це переважно сільські жителі з центрального регіону України, які називають себе українцями, а українську мову рідною. З ними солідаризуються і представники інших етнічних груп, які використовують у сімейному спілкуванні свою рідну мову нарівні з російською або українською. До них належать і представники раніше депортованих народів, що повернулися на батьківщину після 1989 року. До гострих і невирішених проблем репатріанти відносять збереження рідної мови і можливість отримання освіти рідною мовою.

Ірина Прибиткова, д.е.н., професор (Інститут соціології НАН України). Українська діаспора в Росії: стан, проблеми, перспективи.– Київ.: Українська Всесвітня Координаційна Рада, 2004.– 144 с.

Національно-мовна самоідентифікація населення

Дані Всеукраїнського перепису населення 2001 року зафіксували істотні зміни в етнічному складі населення України. Сьогодні частка представників титульної нації становить 77,8%. Чисельність росіян поменшала більше, ніж на чверть, і сягає 17,3%. Питома вага представників інших етносів невелика – 4,9%.

Змінилася і мовна самоідентифікація. За даними соціологічного моніторингу Інституту соціології НАН України, в січні 2003 року 59,0% респондентів назвали рідною українську мову, 38,1% – російську, і тільки 1,5% учасників опитування визначили як рідну водночас і російську, й українську мови. З'ясувалося, що далеко не завжди збігаються рідна мова і мова спілкування в сім'ї, абсолютно виразно визначився феномен двомовності (білінгвізму), що набув в Україні значного поширення. Тільки українську і тільки російську мови використовує в сімейному спілкуванні практично рівна кількість респондентів: 38,0% і 36,0% відповідно. А ось у кожній четвертій сім'ї (25,2%) обидві мови мають рівні права, їх застосовують почергово, залежно від обставин. Це в цілому в Україні. Однак у регіонах національно-мовна самоідентифікація мешканців країни характеризується істотними відмінностями.

У західному і центральному регіонах переважна більшість учасників опитування ідентифікує себе як представників титульного етносу – відповідно 93,2% і 90,3%. У східному і особливо південному регіонах респонденти називають себе українцями набагато рідше (63,7% і 55,6%). У той самий час на Сході і Півдні країни понад третину опитаних осіб заявили про свою належність до групи етнічних росіян, тоді як на Заході країни і в її центральних областях таких виявилося набагато менше: відповідно 3,7% і 8,4%.

Респонденти інших національностей живуть переважно на Півдні країни. Це передусім раніше депортовані народи: кримські татари, греки, болгари, німці, вірмени, турки-месхетинці. До цієї групи належать 6,6% респондентів із південного регіону, тоді як на Заході країни, в багатонаціональних Закарпатті й Буковині, частка представників інших етнічних груп становить усього 3,1%. У центральному регіоні їх питома вага ледве перевищує 1% (1,3%).

Рідна мова і ще більшою мірою мова сімейного спілкування досить часто не збігаються з національною самоідентифікацією респондентів, як правило, у двох регіонах країни – південному і східному. Такі значні розходження не типові для мешканців центрального регіону і набагато рідше зустрічаються на Заході України. У західному регіоні функціонує переважно українська мова, а білінгвізм порівняно з іншими регіонами мало поширений: тільки 11,3% респондентів використовують у сімейному спілкуванні і російську, й українську мови. Досить рідко вдаються до обох мов і жителі Півдня України (25.2%): тут у більшості сімей спілкуються вдома російською.

Найбільше білінгвізм поширений у центральному і східному регіонах країни, однак у першому випадку він поєднується переважно з україномовною сферою домашнього спілкування, у другому – з використанням удома російської.

Особливо властивий він для Києва, де в сімейному спілкуванні кожен третій житель використовує по черзі обидві мови. Спілкуються вдома і російською, й українською троє з десяти мешканців невеликих міст, у великих же містах – кожен четвертий житель. Навіть у сільській місцевості залежно від обставин у сімейному спілкуванні використовуються обидві мови.

Чим вищий рівень освіти респондентів, тим рідше вони ідентифікують себе як українці, називають українську мову рідною і використовують її як мову повсякденного спілкування.

Усі дванадцять років незалежності України проблема державної мови залишається предметом гострих дискусій. І хоч ніхто не заперечує високий статус української мови, проте суперечки не затихають і точаться, головним чином, навколо рішення про роль, місце і функції російської мови в країні. Пропозиція про надання їй статусу офіційної мови обговорюється на всіх рівнях, хоч сам статус не має ні чіткого визначення, ні правового забезпечення. Зазначимо принагідно, що за роки проведення моніторингових соціологічних опитувань когорта апологетів надання російській мові статусу офіційної повільно зменшувалась (з 52,0% в 1995 р. до 47,3% в 2003 р.). Водночас зростав прошарок людей, які так і не вирішили, чи потрібний російській мові цей статус (з 15,3% в 1995 р. до 20,4% в 2003 р.). Ряди опонентів цієї акції то збільшувалися, то зменшувалися, охоплюючи в середньому третину населення в цей період часу. Хто ж ці люди?

У «групу підтримки» офіційного статусу російської мови входять передусім жителі великих міст у віці понад 30 років, що мають освіту не нижче середньої спеціальної. Це, головним чином, етнічні росіяни, що мешкають у південному і східному регіонах країни. З ними солідаризуються і представники інших етнічних груп. Потребу надання російській мові статусу офіційної в Україні підтримують, як правило, співвітчизники, які називають російську мову рідною і використовують її в сімейному спілкуванні як безальтернативну. Проте і представники інших етнічних груп, і особи, які використовують і російську, й українську мови – залежно від обставин, схильні надати російській мові вищий, хоч і не цілком з'ясований статус офіційної.

Наданню російській мові статусу офіційної кажуть «ні» передусім люди у віці 30–54 років, які мешкають, як правило, в сільській місцевості чи малих містах західного регіону або в столиці. Це переважно українці, які називають рідною мовою українську і використовують її, й тільки її, в сімейному спілкуванні. Кожен п'ятий із-поміж них є двомовним, тимчасом як серед прихильників надання російській мові статусу офіційної переважна більшість (70,8%) вважає рідною водночас українську й російську.

Контингент таких, що не приєдналися ні до прихильників, ні до опонентів надання російській мові статусу офіційної, в Україні складається в основному з самої молоді, з тих, кому до 30 років, а також літніх осіб, яким уже минуло п'ятдесят, що мають початкову або неповну середню освіту. Це переважно сільські жителі з центрального регіону України, які називають себе українцями, а українську мову рідною. З ними солідаризуються і представники інших етнічних груп, які використовують у сімейному спілкуванні свою рідну мову нарівні з російською або українською. До них належать і представники раніше депортованих народів, що повернулися на батьківщину після 1989 року. До гострих і невирішених проблем репатріанти відносять збереження рідної мови і можливість отримання освіти рідною мовою.

Ірина Прибиткова, д.е.н., професор (Інститут соціології НАН України). Українська діаспора в Росії: стан, проблеми, перспективи – Київ.: Українська Всесвітня Координаційна Рада, 2004.– 144 с.

Презентація

Філософія бізнесу kmbs

kmbs допомагає ПриватБанку започаткувати перший в Україні корпоративний університет.

18 лютого 2004 року ПриватБанк та kmbs [Києво-Могилянська Бізнес-Школа] на прес-конференції в УНІАН

підписали угоду про співпрацю з метою створення першого в Україні корпоративного університету – ПриватУніверситету.

За даними організації Corporate University Xchange [CUX], яка спеціалізується на аналізі даних у царині корпоративної освіти, число корпоративних університетів у світі за останні 10 років зросло з 400 до 1600, і якщо ця тенденція триватиме, то до 2010 року корпоративних університетів стане більше, ніж звичайних [www.management.com.ua].

В українському бізнес-середовищі нематеріальні активи, такі як таланти та вміння працівників, через стрімкість змін набувають дедалі більшого значення.

Корпоративні університети – ефективний інструмент управління системою знань компанії для посилення її конкурентоспроможної позиції на ринку.

ПриватУніверситет – перший в Україні корпоративний університет. У перспективі він розрахований на 17000 людей, працівників ПриватБанку та його корпоративних клієнтів.

Ще з 2001 року ПриватБанк запровадив унікальну для свого часу систему дистанційного навчання, яка охопила всі 17 тисяч співробітників банку. Але у 2003 році керівництво банку зрозуміло, що потрібен інший інструмент не лише передачі інформації, а й унікальних знань, навичок, досвіду, натхнення, який би дав можливість розвивати корпоративну культуру банку.

У вересні 2003 року декан Києво-Могилянської Бізнес-Школи Павло Шеремета запропонував Голові правління ПриватБанку Олександру Дубілету взяти участь у спільному проекті розвитку бізнес-освіти у Дніпропетровському регіоні. Таким чином народилася ідея створення ПриватУніверситету.

Дисципліни, які викладатимуться:
наразі ПриватУніверситет складається з трьох факультетів: Менеджменту та психології бізнесу, Управління відносинами з клієнтами та просування банківських технологій і Факультету дистанційного навчання.

Плани на майбутнє:
планується створити комплексну програму розвитку менеджерів, яка складатиметься з управлінських дисциплін, психології управління, бізнес-комунікацій, а також проводити спеціалізовані семінари та курси з банківських продуктів та послуг. Головне – сформувати єдину філософію управління банком.

Зараз створюються регіональні Центри бізнес-освіти, філіали Приват-Університету в Києві, Львові та Дніпропетровську.

Очікування від співпраці з kmbs:

«Нам імпонує нестандартне бачення філософії бізнесу kmbs [Києво-Могилянської Бізнес-Школи],– коментує Ольга Хлиніна, керівник напряму «Департамент з управління персоналом» Приватбанку. – Ми вже маємо досвід співробітництва з Бізнес-школою; наші співробітники проходять навчання на програмах kmbs. Передусім, ми бачимо роль kmbs у донесенні нових тенденцій світового рівня та впровадженні нових технологій управління банком. Ми плануємо спільно розробити програми розвитку вищого керівництва Приват-Банку та проводити спільні дослідження з управління банківським бізнесом».

Матеріал підготувала
АнастасіяНанаєва,
директор з
маркетингу і продажів kmbs:
[044] 490 6635, 238 2444,
stacia@kmbs.com.ua, kmbs. com.ua

На світлині: Павло Шеремета,декан Києво-Могилянської Бізнес-Школи та Ольга Хлиніна, керівник напряму «Департамент з управління персоналом» Приватбанку

Майстер-клас Славка Вакарчука

24 березня 2004 року в kmbs відбувся майстер-клас за участю Славка Вакарчука для наших учасників програми МБА kmbs. Славко розповідав про важливість персональної місії для українських управлінців та про філософію потужного українського бренду – «Океан Ельзи». За його словами, «Океан Ельзи» існує, щоб зближувати українські та західні культурні стандарти.

На світлині: Славко Вакарчук.

Майстер-клас Джека Траута в Україні

kmbs [Києво-Могилянська Бізнес-Школа] виступає організатором візиту Джека Траута в Україну. 27 травня 2004 року Джек Траут проведе майстер-клас «Стратегії, з якими перемагають» у Києві. Деталі – на kmbs.com.ua/trout.

Джек Траут – мега-зірка маркетингу, один із найвпливовіших маркетингових гуру світу. Автор книг «Диференціюйся або помирай!»; «Позиціювання. Битва за впізнаваність»; «Маркетингові війни»; «Сила простоти: посібник з успішних бізнес-стратегій»; «Великі бренди – великі проблеми» тощо. За сорок років своєї маркетингової діяльності він розробив більшість найвпливовіших ідей у цій галузі. Першим популяризував ідеї позиціювання й диференціювання продуктів та компаній.

Джек Траут – президент «Trout & Partners», однієї з найпрестижніших маркетингових компаній у світі. Його клієнтами є AT&T, IBM, Burger King, Merrill Lynch, Xerox, Merck, Lotus, Ericsson, Tetra Pak, Repsol, KPMG Peat Marwick, Procter &Gamble, Southwest Airlines ті інші компанії рейтингу «Fortune 500».

КАСІЯН САКОВИЧ: НАЙЯСКРАВІШІ СТОРІНКИ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ

Ця стаття присвячена життєвій долі й творчості однієї із найколоритніших і найконтроверсійніших постатей свого часу Касіяну Саковичу, який став відомий не лише завдяки своїй педагогічній і проповідницькій діяльності, але й бурхливій вдачі, а також неодноразовій зміні віросповідання і переконань.

БѢГЪ
НАЖАЛОСНЫЙ ПОГРЕБЪ
Зацного Рицера
ПЕТРА КОНАШЕВИЧА
САГАЙДАЧНОГО, ГЕТМАНА
Войска Его К: МЛТИ.
ЗЕЛОГО ЖЕ
Злождѣнный Отцъ Иноком
КАСІАНА САКОВСКА

Калліст Сакович (у чернецтві він прийняв ім'я Касіян), ректор Київської братської школи, філософ, богослов, проповідник, засновник київської поетичної школи, народився 1578 року в містечку Потеличі Белзького воєводства в родині православного священика. Незвичайність його персони знайшла свій вияв навіть у його зовнішності: відомо, що в дитинстві свиня відгризла Каллістові вухо.

Освіту Сакович здобув у Замойській і Краківській академіях. Слухаючи лекції в першій, був інспектором Адама Киселя. Після цього деякий час жив при дворі перемишльського уніатського єпископа Афанасія Крупецького, був дяком при уніатській церкві Іоанна Хрестителя, де нібито вів розбещене життя і навіть убив чоловіка, маючи зв'язок із його дружиною. Він повинен був бігти звідти, збудивши підозри щодо своєї моральної чистоти. За словами «Літоса», йому загрожувала навіть шибениця.

Невдовзі він став ректором Київської братської школи (ймовірно, тут він прийняв постриг). Його ректорство припадає на 1620–1624 роки. «Вірші на жалосний погреб... Сагайдачного» (1622) містять свідчення про ректорство Касіяна Саковича. В рукописних замітках Саковича на «Літос» знаходимо свідчення, з якого випливає, що початок ректорства Саковича датується 1620 роком.

Сумніви все більше оволодівали його душею. У першій половині 1624 року Касіян Сакович перейшов у Люблін і близько року проповідував у братстві, не зовсім ще розірвавши зв'язки з православ'ям. С. Голубєв характеризує Саковича як людину вкрай марнославну й легковажну. У 1625 році внаслідок суперечки з Люблінським братством Сакович перейшов до унії. Цей перехід пояснюють його честолюбством і незадоволеністю втручанням братчиків-мирян у його церковні справи. На подальшу долю Саковича вплинуло його знайомство з князем О. Заславським – католиком. Невдовзі Сакович отримав від Заславського Дубенський монастир (Волинь) і почав відігравати не зовсім ясну роль у наверненні в унію Смотрицького. Він розпускав чутки про нього під час його подорожі на Схід, а потім за дорученням Смотрицького переклав на польську мову його «Апологію». На київському соборі 1628 року Мелетій Смотрицький звинуватив нашого героя в хибному перекладі.

Настоятелем дубенського монастиря Сакович залишався до 1639 року, коли поступився цією посадою ректору Володимирської уніатської школи Хмелевському. Після цього мандрував: відвідав Вільно, Дермань, Холм, вів літературну боротьбу з православними, але в цій полеміці торкався й уніатів, яким це не могло сподобатись. 1641 року в Луцьку перейшов до католицтва. 1642 року у своєму творі «Перспектива» нападав і на православних, і на унію. Коли він перейшов до католицизму, то став запеклим ворогом унії. Цікаво, що католики не довіряли Саковичу. Приймаючи його до своєї церкви, вони зобов'язували його підпискою знову не переходити в унію. Уніат Ян Дубович у 1645 р. навіть саркастично заявив, що «Сакович уже тричі змінював релігію; не дивно, якщо він змінить її і вчетверте, а він до речі і турецької мови в Києві вчився». Вороги Саковича розпускали про нього різні чутки, тому, розповідаючи про його життя, дуже важко розмежувати більш-менш вірогідні свідчення і відверті вигадки, викликані упередженим ставленням до нього. Помер Касіян Сакович у 1647 році в Кракові католицьким капланом.

Тепер коротко схарактеризуємо основні твори Саковича. Написані в час його ректорства «Вершъ на жалосный погреб зацного рыцера Петра Конашевича Сагайдачного» (друкарня Лаври, після 10. 4. 1622) вважається кращим віршованим твором в українській літературі початку XVII ст. Твір написано з приводу смерті гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, одного із засновників Київської братської школи (згодом Києво-Могилянської академії), її благодійника й покровителя. Вперше читали «Вірші» на похованні гетьмана «в неділю проводную» 10. 04. 1622 двадцять студеїв-риторів. Ця книжка могла служити також українським риторичним підручником. Вона складається з 23 окремих віршів. «Передмову» до твору можна назвати апологією козацької свободи. Зміст віршів складають передусім піднесення чеснот покійного гетьмана, міркування з приводу смерті героя, деякі фрагменти біографії Сагайдачного. Наприкінці – коротке післяслово «До чителника». Вірші Саковича – це передусім січена, римована проза. Не варто перебільшувати художню цінність цього твору. На думку М. Возняка, «На Віршах Саковича слідний до деякого ступня вплив латино-польської поетики й риторики шкіл, в яких він понабирав науку, а саме в їх красномовності, риторичних фігурах, змаганні пописатися уривковими вістками з мітології...». Касіян Сакович також є автором двох філософських творів: «Аристотелівські проблеми, або Питання про природу людини» (1620) і «Трактат про душу» (1625). Вони також написані в роки ректорства Саковича в Київській братській школі, надруковані польською мовою у Кракові, присвячені проблемі вдосконалення тілесної природи людини і її душі, показують доволі високий рівень володіння філософською термінологією.

Наостанок згадаємо ще один доволі яскравий твір Саковича: «Епанортозіс», або «Перспектива» (1642), який є апологією його переходу до католицької віри в Луцьку 1641 року. У «Перспективі» ми бачимо опис помилок православних при відправленні обрядів, закиди уніатам про те, що вони правлять богослужіння з православних книг. Крім того, знаходимо тут пораду єпископам закладати школи при своїх кафедрах. Цікаво, що К. Сакович похвалив школи, засновані Петром Могилою, і навіть використав це як аргумент проти уніатів. Не можна не визнати, що Сакович був талановитим полемістом, який бачив слабкі місця опонентів і вмів про них нагадати.

Відмовляємося від будь-яких етичних коннотацій щодо особи Саковича і пропонуємо читачеві самому зробити відповідні висновки. Ми ж скажемо лише, що серед викладачів Київської братської школи Сакович був однією з найяскравіших особистостей.

Дмитро Заєць, ФГН-3

На світлині: титульна сторінка «Віршів на жалосний погреб...». 1622 рік.

Нові надходження правничої бібліотеки

«Університет – це бібліотека і будівлі навколо неї». Цей вислів добре знає кожен могилянець. Студенти-правники не можуть уявити свого навчання без правничої бібліотеки, де проводять багато часу, перечитуючи закони, кодекси та інші нормативно-правові акти та коментарі до них. Тут завжди тепло зустрінуть, винесуть потрібну книгу і ніколи не відмовлять у допомозі. Крім того, правнича бібліотека – це головне джерело новин (бо новину, занесену туди, через кілька хвилин знає весь ФПвН). Трапляються там і дискусії. Де ж ще можна поговорити про те, чим «Руська Правда» була кращою від «Литовських Статутів» чи «Дигести Юстиніана» від «Законів Хамураппі»? Де ж ще можна подоводити друзям перевагу однієї філософської теорії про сутність права над іншою чи з'ясувати нарешті, чим система права відрізняється від правової системи?

І от у цьому «рідному домі» всіх могилянських правників 23 березня відбулася презентація нових книг із права, які люб'язно передав для нашої бібліотеки професор школи права Йєльського університету (США) Керолайн Роуз. Безпосередньо передавала літературу пані Патрісія Салліван – аташе Посольства США в Україні з питань викладання англійської мови. На презентації був присутній заступник декана факультету правничих наук Олександр Федорович Свірін, заступник директора бібліотеки, бібліотекарі та студенти. Всі книги нові, видані недавно (деякі – навіть у 2004 році).

«Це історичний момент у розвитку наших дружніх відносин. Матиму змогу дізнатися про нові надбання юридичної науки США», – сказав після презентації студент І-го року навчання ФПвН Денис Єрмоленко.

А от студентку першого курсу Тетяну Щур, за її словами, зацікавила література з кримінального права і література про судовий процес.

Отже, література є на будь-який смак. І, на мою думку, ця література може допомогти багатьом. Нові надходження нині виставляються у Правничій бібліотеці (4-116), пізніше їх буде передано до фондів Правничої читальної зали, де вони вірою і правдою служитимуть усім охочим до знань.

«Зоре моя, вечірняя...»

4 березня 2004 року в Галереї мистецтв Національного університету «Києво-Могилянська академія» відбулося відкриття виставки української художниці Любові Міненко «Зоре моя, вечірняя...», яку вона присвятила 190-річчю з дня народження Т. Шевченка.

За останні 10 років Любов Павлівна виставляла свої роботи більше, ніж 21 раз, і на цей раз її твори зупинились у Галереї мистецтв НаУКМА. Свої погляди на життя, творчість та побажання студентам художниця висловила в інтерв'ю, яке вона дала мені перед відкриттям виставки.

– Любове Павлівно, Ви мали більше 20 персональних виставок. Чому сьогодні Ви обрали Києво-Могилянську академію як місце для своєї експозиції?

– Ви знаєте, я відчула, що в мене настав момент у житті, коли я зупинилась і не зовсім впевнена, що маю робити далі. Потім збагнула, що зобов'язана висловитись, бо помру (*як митець – Є. Звєрєв*), якщо не виставлюсь. Коли порівняла всі інші музеї, то збагнула, що прийнятою, як у рідній хаті, я можу бути тільки в Києво-Могилянській академії. У інших музеях немає того середовища, яке є тут у вас.

– Наскільки я знаю, ви рідко робите паузи в роботі, поки не завершите твір. Скільки часу у вас зайняла робота над творами, що експонуються на виставці?

– Я писала ці роботи у стані, коли вважала, що не зможу виставитись. Коли ж написала, то вирішила, все ж таки, це зробити. Вся робота зайняла в мене від 1 до 1,5 місяця. Це тому, що кожна картина народжується, як вірш. Його треба виплекати.

– Чому ви вирішили присвятити свою виставку 190-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка?

– В усьому, що писав Тарас Григорович, пізнаю свою рідну Канівщину. Коли пишу якусь картину, то завжди керуюся його словами. Кобзар близький мені й тому, що я народилася на його землі.

– Знайомлячись із вашою біографією, я був зачарований тією силою волі і потягом до перемоги, які супроводжували вас усе життя. Що є для вас перемога?

– Життя ліпить мене. Я є така, яка є, але соціальне середовище не хоче цього сприймати. Воно хоче примусити жити за його законами. Але щоб перемогти, ти мусиш, перш за все, жити, самоствердуватись, вистояти в цій боротьбі. Перемога – це можливість відстоювати власний погляд, власні думки. Перемога – це свобода всередині, свобода мислення, дій.

– Які б, на вашу думку, мали бути стосунки між сучасними студентами і викладачами, учнями і вчителями?

– Я б хотіла, щоб учителі довіряли молоді і звертались до неї. Студенти й учні – особистості. Їм треба дати можливість розвиватися. А в нас, на жаль, учителі йдуть за стереотипом. У нас особистості для того, щоб утвердитися, треба робити те, що робила свого часу я.

– Що б ви хотіли побажати студентам Могилянки?

– Хотіла б, щоб усі досягнули мети, яку собі ставлять, щоб це були справжні професіонали. І ще хотіла б, щоб це були справжні особистості.

Важко не погодитися з поглядами і переконаннями майстрині. Вона має чималий життєвий досвід, до якого варто було б прислухатися. Коли дивишся на її картини, то бачиш у них усе, про що вона говорила: і жагу до перемоги, й любов до людей, і любов до рідного краю. Ще не бачив я жодної картини, яка б могла так яскраво і точно змалювати Шевченківські місця (з яких я теж родом). Саме такі хати під солом'яними дахами і вузенькі стежечки, що в'ються горбами серед полів золотистої пшениці. Ці картини аж випромінюють життя. Вони неначе запрошують до себе в гості, пройтися тими горбистими стежинками.

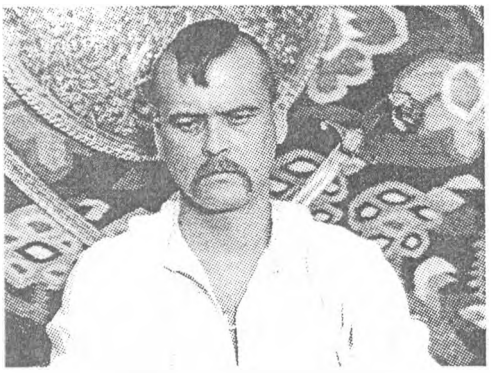
З цими картинами передається енергія Любові Павлівни, її любов до життя, відчуття його, бажання перемагати в ньому. У цих полотнах відчувається сильна особистість, яка так і хоче передати нам часточку тієї любові, яку вона в цю роботу вклала.

Сторінку підготував
Євген Звєрєв, ФПрН- І

Моя книга

Життєпис Миколайчука

У презентації книги Лариси Брюховецької «Іван Миколайчук», що відбулася в Культурно-мистецького центрі Національ-

ного університету «Києво-Могилянська Академія», взяли участь відомі українські кінематографісти та кінознавці Роман Балаян, Юрій Іллєнко, Вадим Скуратівський, Ганна Чміль та дружина актора, режисера і сценариста Марічка Миколайчук. Переглянуто фільм «Тіні забутих предків» у високоякісній копії, реставрованій Британським Інститутом кіно.

Лариса Іванівна Брюховецька – кінокритик, кінознавець, головний редактор журналу «Кіно-Театр», старший викладач кафедри культурології НаУКМА, автор книжок «Випробування творчістю. Молоді режисери українського кіно», «Література і кіно: проблеми взаємин», «Поетична хвиля українського кіно», «Леонід Осика», «Приховані фільми. Українське кіно 1990-х».

Книжка «Іван Миколайчук» (редакція журналу «Кіно-театр», видавничий дім «КМ Академія») – перший документальний життєпис українського кіноактора, сценариста і режисера Івана Миколайчука (1941–1987). У ній простежується його творчість у хронологічній послідовності, робиться аналіз його акторських, сценарних та режисерських робіт. Джерелом для книжки стали свідчення преси, починаючи з 1964 року, спеціальна література, матеріали з Чернівецького краєзнавчого музею, друковані та усні розповіді та спогади людей, які з ним працювали, критичні статті та рецензії, а також авторське дослідження творчості митця. Книжка подає велику кількість фактів, окреслює мистецький контекст, розкриває причини переслідувань митця владою, визначає його внесок у мистецтво кіно.

Книгу видано за фінансової підтримки Ярослава Микитина – голови правління ВАТ «Каховський завод електрозварювального устаткування».

Ірина Зубець.
Прес-центр НаУКМА

Із «Духом і літерою»

За підсумками V Всеукраїнського рейтингу «Книжка року - 2003» новодруки видавничого дому «КМ Академія» та видавництва «Дух і літера» зайняли призові позиції в багатьох номінаціях та відзначені дипломами.

«Книги року» в різних номінаціях удостоїлися новодруки видавництва **«Дух і літера»:**

у номінації «Історія від середини XIX до XXI ст..» 1 місце:

Данило Яневський

Політичні системи України 1917–1920 років: спроби творення і причини поразки. К.: Дух і літера, 2003 – 767 с.

Монографія про передумови Визвольних змагань українського народу 1917–1920 роках, їх перебіг і багатопланові причини їх поразки. Автор чи не вперше у вітчизняній історіографії робить спробу розглянути події і політичні спрямування різних течій української революції в набагато ширшому контексті світової геополітики, з'ясувати типологію української версії соціалістичних перетворень, простежити становлення і визначити перспективність української зовнішньої і внутрішньої політики того часу, окреслити етапи становлення політичної системи самостійної української державності початку XX століття, залучити до аналізу політичних перспектив українських політичних течій геополітичні категорії.

Книгу адресовано широким колам читачів – історикам, політологам, студентам і викладачам, науковим працівникам, усім, кого цікавить історична доля української державності новітнього часу.

У номінації «Публікації, біографії, мемуари (після 1921 р.)» 2 місце:

Митрополит Андрей Шептицький.

Документи і матеріали 1941–1944 рр.

К. Дух і літера. 2003, 313с.

«Релігійна єдність – більше, чим єдність національної свідомости і державної приналежности у справі моральної злуки всіх, хто почувається українцями.... Ми всі, не тільки священики, а і світські люди, мусимо старатися шукати доріг до загального порозуміння нас усіх, себто повинні дбати про помирення Церков» (с. 20). Ось за що боліло серце подвижника, котрого жодна тоталітарна система не змогла відділити від народу Божого, заради якого він молився і трудився упродовж цілого свого життя. Ці проблеми залишаються актуальними й сьогодні. «Тризуб без хреста, – пише богонатхненний митрополит, – ... значить ту безбожницьку тенденцію, що обманює наївних українських патріотів».

Рядки, якими Владика звертався до сучасників та нащадків, уперше побачили світ (ніхто й не підозрював про існування цих нововіднайдених документів) завдяки зусиллям науковців трьох університетів: Інституту Юдаїки, Києво-Могилянської Академії та Українського Католицького Університету.

У номінації «Класична філософія, гуманітаристика» 3 місце:

Сергій Аверинцев

Преціная перлина

К.: Дух і Літера, 2003 – 600 с.

У збірник «Многоценная жемчужина» – друге, значно доповнене видання одноіменного збірника, який побачив світ 1994 року, – увійшли блискучі зразки близькосхідної та візантійської словесності першого тисячоліття історії християнства в перекладах С.С.Аверинцева.

Апокрифи та гімни, зібрані у книзі, дають можливість уявити, як «у суперечці Фіваїди з Александрією, Едеси з Антіохією складалася духовна скарбниця християнської культури, як у «пітьмі печер» віднаходилася перлина – «скарб, за який можна віддати усе». Завдяки копіткій праці С.С.Аверинцева, ми, жителі початку третього тисячоліття християнської ери, стаємо співнащадками цього кладу, робимося здатними бачити в часоплині днів відблиски «нетварних світів» і услід за прпеподобним Єфремом Сірійським зі звитягою повторюємо: «Сотвори гідним мене, шоб увійти мені до Царства Твого».

Увагу 100 експертів із різних регіонів країни привернули й такі книги: Ханна Арендт «Між минулим і майбутнім», Елесдеа МакІнтайр «Після чесноти», Стефан Мозес «Ерос і закон», Христос Яннарас «Свобода етосу», Януш Корчак «Наодинці з Богом» та інші не менш унікальні доробки. Але про це – в наступному випуску.

Тарас Андрусевич,
фахівець по зв'язках із громадськістю видавництва «Дух і літера»

* * *

Я світло ввімкну у оселі своїй
І двері в пітьму розчахну непроникну.
Десь рватиме простір стрімкий буревій.
Ходити навшпиньки повз дім мій він звикне.
А ніч зазиратиме мовчки із тьми,
Ще й очі-зірки запаливши для того.
Та їй, неозорій, повік за дверми
Стояти, не переступити порогу.
Можливо, колись, замочивши рукав
Дощем, що його розсипав над полями,
Господь би до мене й тепла завітав
І поруч би сів на канапі із нами.

«Десь рватиме простір стрімкий буревій»

Світлана Богдан, студентка ФГН-2 – постійна учасниця літературних заходів, які проводяться не тільки в Могилянці. Її твори було відзначено на Всеукраїнському фестивалі «Молоде вино» та на семінарі творчої молоді, який відбувся в березні у Спілці письменників України.

На світлині: Світлана Богдан.

* * *

Я бігла кудись, поспішала кудись,
Торкалася стопами ледве землі.
Та коси від бігу мої розплелись,
Заплутались коси в густому гіллі.
Важливе щось мала зробити таке,
Важливе чекало на мене десь там.
Наскочила враз на болото в'язке,
І ноги загрузли, і ради не дам.
Так кликало щось і манило так щось.
Я повз пролітала, минала цей світ.
А віття тернове у руки вп'ялось,
Вчепилося в одяг, спинило політ.
І ангел до мене тоді підступив,
Вказав на кульбабу, що поруч росла.
«Он квітне, поглянь, найдивніше із див.
Подумай, а ти ж розтоптати могла».

* * *

Коли прийде весна, ми зі снігом розтанемо,
Поллємося із гір та до моря великого.
Ми водою у морі великому станемо,
І, крім неба, нам бачити буде там нікого.
Коли літо почнеться, пливтимемо хмарами,
Слідом тіні землею повзтимуть покірливо.
Від людей прилітатимуть мрії Ікарами,
Зазиратимуть в очі з благанням довірливо.
Коли осінь настане, дощами смугастими
Впадемо на міста, на асфальти розпечені.
По обличчях блідих так тектимемо часто ми,
Що їм здасться: вони вже на сльози приречені.
А зима знов оберне снігами нас білими,
Під підошви вам кине. Ви будете мститися
І топтати ногами, бо мрій не здійснили ми.
Нам залишиться тільки рипіти й молитися.

* * *

Ходять у тумані білі-білі діви.
Чорні-чорні птахи уночі літають.
Золоті доріжки – то проміння зливи.
Місяць тане – срібні роси випадають.
Ввечері у неба розпашілі щоки –
Зморений від бігу, овид став на місці.
Завтра поженуся знов за ним, а поки –
Синій сон гойдає світ малий в колисці

* * *

Вечір знов туманний нині,
Крапле, крапле – світ наш тане.
Розчинятися у плині
Вічнім вам не страшно, пане?
Ліхтарі напівромиті,
І зникають магістралі.
Вам не лячно в цьому світі
Бути, панно, і надалі?
На примари чорні схожі,
У будинки, у підвали
Поспішають перехожі,
Доки ті ще не розтали.
Пане, тьма лице вам з'їла!
Панно, все, нема декору!
Клени, майже вже без тіла,
Мовчки руки тягнуть вгору.

* * *

Хтось нитку пряв – обірвалася,
Зоря з небес покотилася.
Одна надія зосталася,
І та на волю просилася.
Пішли по дзеркалу тріщини,
Убивства квітів не спинено.
Ми – тільки пил перед вищими,
Дмухнуть – і в космос полинемо.
Тьма свічці жити завадила,
Обличчя місяця кривиться.
Одна самотність не зрадила –
І та на двері вже дивиться.

«Я вдячна цьому дню»

Антоніна Мужановська, студентка ФГН-2, вміє обеззброїти читача щирістю і довірливістю поетичного вислову. За позірною простотою її рядків завжди пульсує глибоке і сильне почуття. Ці якості її поезії відзначено на березневому семінарі творчої молоді у Спілці письменників України.

***

Я вдячна цьому дню
за всі свої невдачі,
за те, що я не все
зробила, що могла,
за те, що часом я
хорошого не бачу,
а зле знаходжу там,
де не буває зла,
за холод за вікном,
за прикрощі й образи,
за все, що марно я
чекаю чи роблю,
що часом хочу я,
щоб все було одразу,
але життя мене
спиняє без жалю,
я дякую за сум,
за ревнощі колючі,
за муки каяття,
за сором аж до вух,
за те, що все оце,
напевно, неминуче...
я вдячна цьому дню
за те, що я живу.

***

Дощ, парасолька, листя,
Зошитів повна сумка.
Небо нависло низько,
Холодно, мокро, сумно.
Місто як мокра курка,
Вітер будинки зносить.
Светри, кросівки, куртки.
Осінь...

***

Хочеш, я тебе, самотня осене,
Розфарбую всю в зелене й біле?
Зупиню вітриська із морозами,
Щоб тебе тривожити не сміли.

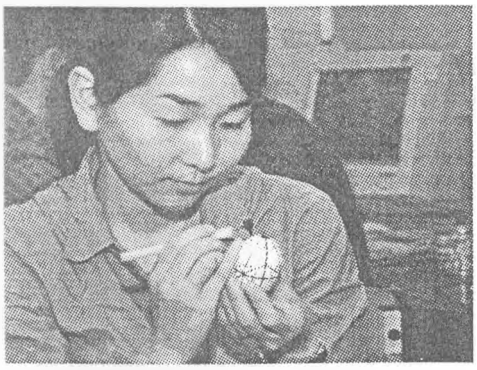
Хочеш, поверну птахів із вирію?
Висушу твої тумани сиві,
Небеса для сонця чисто вимию,
Щоб проміння мряка не згасила.

Хочеш, я засію хмари квітами?
Будеш мати ароматні зливи.
Я тебе наповню днями світлими –
Лиш не плач тоді, як я щаслива.

Намалюй свою писанку

У Могилянці є гарна традиція – розписувати великодні писанки. Хто вперше започаткував її тут, сьогодні важко сказати.

Процес написання писанки складається з двох етапів: підготовчого і розпису писанки. Для того, щоб підготувати яйце до розпису, потрібно зробити в

світлому курячому яйці маленьку дірочку (голкою або лезом), видути або висмоктати його вміст, протерти яйце оцтом. На наступному етапі робиться розпис яйця. Це робиться натуральним воском за допомогою писачка, який можна придбати на Андріївському узвозі. Писачок із воском розігрівається і наноситься малюнок, після чого яйце фарбується аніліновими фарбами, які розбавляються в баночках. Характерно, що розфарбовувати яйце потрібно, починаючи від світлішого кольору і закінчуючи найтемнішим. Готова писанка чіпляється на нитку.

Писанки дарують коханим, близьким, друзям на різні свята, це залежить від малюнка. Намалювати на яйці можна все що завгодно, але традиційно зображують символи (стихії, божества тощо). Наприклад, сонце означає багатство, вода – здоров'я, звірі – достаток, здоров'я.

Цікаво, що в цьому році писанку приходили писати навіть іноземні студенти: японка (слухач кафедри історії НаУКМА), німкеня і бельгієць (гості університету).

Ірина Зубець,
Прес-центр НаУКМА

На світлині:
Норіко Куріхара,
слухач кафедри
історії НаУКМА.

НаУКМА в інформаційному просторі

Березень

Телерадіоефір

Лариса Масенко. Українська мова – державний статус. Програма «Подвійний доказ». Студія «1+1». 10 березня.

Галина Бабій. Відкриття виставки Любові Міненко. Ранковий ефір радіо «Ери» 11 березня.

Галина Бабій. День відкритих дверей НаУКМА. Ранковий ефір радіо «Ери». 11 березня.

Михайло Брик. День відкритих дверей НаУКМА. Програма «Обрії». 13 березня.

Прес-центр. День відкритих дверей НаУКМА. Оголошення на радіо в інформаційному блоці «Люди, події» Першого Національного. 15, 16 березня.

Ірена Грига. Менеджмент в охороні здоров'я – нова магістерська програма НаУКМА. Повідомлення про день Магістеріуму. Програма «Жіночі особистості» (прямий ефір). Радіо «Ера» на Першому Національному. 18 березня.

Михайло Брик. Проблеми чистої води Програма «Чорним по білому» на Першому Національному. Повідомлення про день Магістеріуму. 22 березня.

Лариса Кадирова. Мистецька атмосфера НаУКМА. Всесвітня служба радіо. 22 березня

Юрій Гриник. Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор. ТРК «Київ» СТН. 24 березня.

Ірина Коробко. Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор. «Тоніс», новини. 24 березня.

Наталя Бондарчук. Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор. Програма «Новини» Українське радіо. Перший канал. 24 березня.

Галина Бабій. Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор. Національне радіо «Ера», новини. 24 березня.

Аліна Станкевич. Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор. Новий канал, новини. 24 березня.

Тарас Марусик. Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор. Радіо «Свобода», новини. 24 березня.

Марина Денисенко. Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор. БІ-БІ-СІ.

В'ячеслав Брюховецький. Новації Могилянки (прямий ефір) на Першому національному. 25 березня.

Лариса Кадирова. Мистецька атмосфера НаУКМА. Програма «Обрії». Перший Національний.

Сергій Квіт. Могилянська школа журналістики (прямий ефір). Програма «Ложа преси». 29 березня.

Олександр Жигун. Презентація диску «Голодомор 32–33 років». Програма «Добридень». Українське радіо. Перший Національний. 30 березня.

Наталя Шумкова. Презентація магістерських програм Магістеріуму НаУКМА. Радіо. Перший Національний. 31 березня.

Публікації

Ростислав Павленко. Якою дорогою ідемо? // Українське слово. – 3– 9 березня.

Леся Свідрик. Лукаш – самурай // Хрещатик. – 3 березня.

Микола Славинський. Світлий посланець// Українська газета. – 12 березня.

Євген Звєрєв. «Зоре моя, вечірняя...»// Молодь України. – 18 березня. С. 3.

Євген Звєрєв. «Зоре моя, вечірняя...»// Mainstream. – 18 березня. С.5.

Дмитро Заєць. «Могила без хреста». Презентація диску БІ-БІ-СІ// Слово Просвіти. 31 березня.

Список переможців всеукраїнської студентської олімпіади 2002/2003 навчального року // Освіта України. – 19 березня.

Дмитро Заєць. Трагічні сторінки історії України. Про презентацію диску БІ-БІ-СІ // Mainstream. 31 березня.

Юрій Мицик. «Останній із Могікан» Про видатного історика Ковальського// День. 31 березня.

Людмила Ксенз. Про підготовчі курси ВНЗ України// Деловая столица. 31 березня.

Євген Звєрєв. Я безконечно захоплена людьми, яких обдаровано талантом // Слово Просвіти. 31 березня.

Над випуском працювали:
Таїсія Шаповаленко
Ірина Зубець
Дмитро Заєць
Сергій Калиновський
Світлини
Сергія Россінського
Прес-центр НаУКМА,
тел. 416-1536,
pressa@ukma.kiev.ua

83325
UKMA Library * Book
0406055